



CATALUNYA
GROP N.R.

J. A SACO 415
SANTIAGO DE CUBA



BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 37

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N. R.

NOVEMBRE 15. 1942

Crónica

QUALSEVULGA moviment nacionalista que comptés amb un antecedent tan magnífic com és el nostre de la proclamació de la República Catalana, segurament que en aquestes circumstàncies, l'utilitzaria com argument formidable per a ingressar el seu poble al concert universal de pobles lliures, entrant-hi per la porta gran que el món democràtic obre, de bat a bat, a totes les nacions esclavitzades.

A més d'ésser la nostra República, una autèntica expressió de la voluntat popular, obria els braços a la confraternitat ibèrica i universal. Mantenir-la, ara, com a bandera de tots els catalans, seria una cosa natural, conseqüència d'una situació legal i democràtica, vigent, perquè no l'hem renunciada i perquè aquell règim d'estatut que gaudírem, l'elaborà Espanya a la mida de la seva conveniència i prescindint de la voluntat dels catalans. En imposar-nos-el, cometé un acte de tirania, inacceptable.

Però avui, preocupats per la legalitat d'un règim d'imposició i la continuïtat dels càrrecs que és el concepte inseparable d'aquella, els nostres "ex", no donen gaire importància a aquestes "estridentes" de República Catalana.

Ens va sorprendre molt, llegir a "Free Catalonia", de juliol, (publicació destinada a divulgar, de cara a l'exterior, els nostres ideals de reivindicació nacional), això que traduïm de l'anglès: "Durant molts anys havia existit un regular moviment separatista amb el gran patriota Francesc Macià com el seu ardent paladí i líder. No obstant, amb l'adveniment de la República espanyola del 1931, els separatistes catalans, acceptàrem un compromís —però sols temporalment. Aquesta solució era una mena de Home Rule polític i administratiu. En conseqüència abans del triomf dels republicans espanyols, els catalans i els espanyols demòcrates, havien signat el Pacte de San Sebastián, pel qual els espanyols convenien en reconèixer els drets de Catalunya a l'auto-determinació. Va córrer-se un plebiscit a Catalunya i el 98% de la població va votar per la solució temporal d'una completa autonomia. Amb l'adveniment de la República Espanyola, el projectat estatut d'autono-

mia va tractarse a les Cortes i fou ampliament discutit així com considerablement reduït".

¿Per què —preguntem nosaltres— aquesta omisió del fet d'haverse proclamat la República Catalana i haver-ho fet abans que els espanyols la seva? ¿Per què no destacar que aquesta iniciativa presa per Catalunya, l'eximia de tot compromís anterior? ¿Per què no dir que, malgrat això, accedí Catalunya a respectar aquell compromís contractat i en conseqüència a redactar un Estatut que el govern d'Espanya es comprometia a portar com a ponència de govern? ¿Per què no dir també que Espanya va mancar a aquest compromís d'honor i ens obligà encara a córrer un plebiscit que no va respectar i passant per sobre de la voluntat popular ens imposà un règim que desconeixia la nostra personalitat nacional?

Totes aquestes coses s'han passat per alt. En canvi, el lector estranger pot creure que Catalunya va exercir el dret de l'auto-determinació i es va decidir per la República Espanyola, en un tracte que, com tot tracte, l'un proposa i l'altre accepta o no accepta, fins que arriba l'acord d'ambdues parts.

No. Catalunya no va exercir el dret de l'auto-determinació. Aquest era la República Catalana que havia proclamat disposada a integrar amb personalitat pròpia i a tractar de tu a tu, una Federació Ibèrica. No pas a ingressar dintre una República unitària espanyola.

¿Quantes coses ens estalviariem els catalans d'acceptar amb dignitat la única situació retrospectiva legal: la República Catalana!

Però mentre á nostre terror, sota el càstig moral i físic, l'esperit reacciona patriòticament i la unitat és una cosa espontània, a l'exili el polític segueix éssent polític i fa política egoista, exclussiva, partidarista, apoiant-se en els residus de partits fora de l'òrbita dels temps i de l'espai i que, sense vibració patriòtica, resulta encara més allunyada la memòria de la seva existència.

Ja poden parlar del recobriment de Catalunya, ja poden referir-se a les seves llibertats afegint-hi, per donar més énfasi a la paraula, totes les íntegres, absolutes i totals que vulguin. Perden el temps. El poble en aquestes circumstàncies greus, estima la integritat, el valor, l'abnegació, el sacrifici i la dignitat. ¿Quants poden exhibir